

СТРУКТУРА ТА ОСНОВНІ ДЕТЕРМІНАНТИ ЖІНОЧОЇ ЗЛОЧИННОСТІ

У статті розглядається питання вчинення злочинів жінками, специфічні ознаки, пов'язані з історично обумовленим місцем жінки в суспільстві, її соціальними ролями, психологічними та біологічними особливостями.

Мета статті – виявити причини злочинів та умови для скорочення рівня жіночої злочинності.

Ключові слова – попередження жіночої злочинності, жіноча злочинність, особистість злочинця, суб'єкти попередження злочинів.

В статье рассматривается вопрос совершения преступлений женщинами, специфические признаки, связанные с исторически обусловленным местом женщины в обществе, ее социальными ролями, психологическими и биологическими особенностями.

Цель статьи - выявить причины преступлений и условия для сокращения уровня женской преступности.

Ключевые слова - предупреждение женской преступности, женская преступность, личность преступника, субъекты предупреждения преступлений.

The article deals with the issue of committing crimes by women, specific signs related to the historically determined place of a woman in society, its social roles, psychological and biological features.

The purpose of the article is to identify the causes of crimes and the conditions for reducing the level of female crime.

Key words - prevention of female crime, female crime, the identity of the criminal, the subjects of crime prevention.

Під жіночою злочинністю традиційно розуміється сукупність злочинів, вчинених особами жіночої статі, яким притаманні специфічні ознаки, пов'язані з історично обумовленим місцем жінки в суспільстві, її соціальними ролями, психологічними та біологічними особливостями.[6,с. 546]

Незважаючи на той факт, що жінок більше ніж чоловіків, жіноча злочинність у декілька разів менша, ніж злочинність серед чоловіків. Тому жіночій злочинності не приділяють належної уваги, а вважають її вторинною по відношенню до чоловічої злочинності.[4, с.11]

Жіноча злочинність відрізняється від злочинності чоловіків кількісними показниками, характером злочинів, роллю жінок у злочинах, вчинених разом з чоловіками, способами і знаряддями вчинення злочинів.

Згідно Єдиному звіту про осіб, які вчинили кримінальні правопорушення за січень-березень 2018 року серед виявлених осіб, які вчинили тяжкі та особливо тяжкі кримінальні правопорушення 6% - особи жіночої статі. Серед неповнолітніх правопорушників жінки складають – 10,8%. Серед осіб, вчинивши кримінальні правопорушення і, з яких судимість не знята і не погашена, питома вага осіб жіночої статі – 6,7%. У структурі жіночої злочинності станом на 2018 рік переважають злочини проти власності – 56%, проти життя і здоров'я особи – 16%, у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення – 13%. [5]

Детермінація жіночої злочинності пов'язана з наступними факторами: зростаюча нестабільність в державі (кризове становище в економіці, падіння життєвого рівня населення, зростання рівня безробіття), зростання напруженості в суспільстві, конфліктності й ворожнечі між людьми, ослаблення цінності інституту сім'ї (відсутність особливої турботи про жінок), криза соціально-економічних інститутів («неспокій» у суспільстві, конфлікти, ворожість між членами суспільства), активізація жінок у суспільстві і зміна їх соціальних ролей і позицій, низький рівень культури громадян, що породжує цинізм та аморальність, втрату цінності таких принципів, як благородство, доброта, справедливість, повага до особистості та поширення таких явищ, як наркоманія, психопатія, проституція, збільшення числа жінок, що зловживають спиртними напоями. [1,с.124]

Серед біологічних чинників, які можуть негативно впливати на психіку жінки, при вчиненні нею злочину науковці виокремлюють наступні: фази менструального циклу, період вагітності й післяпологовий період, період клімаксу. Як справедливо зазначає О.Глушков, очевидним є те, що ніякі соціальні фактори не можуть усунути хиткий психічний та емоційний стан жінки в такі періоди. [3, с.316]

Крім того, як вважає О. Колінко, вольові якості жінки значною мірою відрізняються нестабільністю. Жінка легко піддається маніпуляції, що нерідко дозволяє злочинцям чоловічої статі з її оточення втягувати жінку до злочинної діяльності, особливо якщо це стосується інтересів близьких їй людей. Безспірно, це необхідно враховувати, аналізуючи злочинну поведінку жінок. Жінка за анатомо-фізіологічними особливостями біологічно слабка істота, обмежена у своїх фізичних можливостях, що зумовлює її певні звички, прагнення, інтереси, які позначаються на можливих варіантах вибору поведінки, способах, мотивах дій, робить її уразливішою у конфліктних ситуаціях.[2, с.116] Через це, на нашу думку, жіночій злочинності більш властива корислива мотивація, ніж насильницько-агресивна, що підтверджують статистичні дані наведені вище.

Отже, жіноча злочинність залишається проблемним питанням, яке потребує вивчення і як частина загальної злочинності, і як окремих видів злочинності. З огляду на те, що найпоширенішими злочинами, вчинюваними жінками є крадіжки, незаконне виробництво,

виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту та шахрайство, є підстави вважати, що основними детермінантами по-перше є соціально-економічні фактори, пов'язані з нестабільною економічною ситуацією, високим рівнем безробіття, низькою заробітньою платою, по-друге – це поширення наркотизації населення. Таким чином, на нашу думку, для скорочення рівня жіночої злочинності необхідне зосередити увагу на загальносоціальних, економічних заходах запобігання злочинності.

Список використаних джерел:

1. Головкін Б.М Кримінологічна характеристика та запобігання корисливій і корисливо-насильницькій злочинності жінок в Україні / Б.М Головкін // Питання боротьби зі злочинністю : зб.наук.пр. – Х.,2007. – Вип. 14. – С.102-124.
2. Колінько О.О Віктимологічна характеристика доведення до самогубства : монографія / О.О Колінько. – Ніжин: НДУ ім. Гоголя, 2016 – С. 193.
3. Курс Кримінології. Особлива частина : підручник : у 2 кн./ М.В. Корнієнко, Б.В. Романюк: за заг. Редакцією О.М. Дзужки – К.:Юрінком Інтер, 2001. – С.480.
4. Чаплик М.М. Тенденції жіночої злочинності в Україні// наук. Пр. Чорномор. Держ.ун-ту ім. Петра Могили. Серія: Соціологія – 2012. – Т.201. вип. 189. – С. 114-118
5. Єдиний звіт Генеральної України прокуратури про осіб які вчинили кримінальні правопорушення за січень-березень 2018 року. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурса: https://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=113654&libid=100820
6. Денисов С.Ф. Кримінологя. Особлива частина: Навчальний посібник – Запоріжжя: КПУ, 2012 – С. 75.

Науковий керівник – канд. юрид. наук, доц. О. В. Ткачова

Міністерство освіти і науки України
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ

Матеріали XVIII студентської наукової конференції
з кримінології

(м. Харків, 28 листопада 2018 р.)

За загальною редакцією
професора *А. П. Гетьмана* і професора *Б. М. Головкина*

Харків
«Право»
2018

УДК 343.9:328.185(477)

А43

Редакційна колегія:

д-р юрид. наук, проф. Б. М. Головкін (*голова*);
канд. юрид. наук, доц. К. А. Автухов (*відповідальний секретар*);
д-р юрид. наук, проф. О. Ю. Шостко;
канд. юрид. наук, доц. М. Ю. Валуйська;
канд. юрид. наук, доц. С. Ю. Лукашевич;
канд. юрид. наук, доц. М. В. Романов;
канд. юрид. наук, доц. В. В. Пивоваров;
канд. юрид. наук, доц. О. В. Таволжанський;
канд. юрид. наук, доц. О. В. Ткачова;
канд. юрид. наук О. В. Гальцова;
канд. юрид. наук М. О. Маршуба;
канд. юрид. наук О. В. Новіков;
канд. юрид. наук К. Д. Кулик;
канд. юрид. наук М. Ю. Кутепов;
канд. юрид. наук Н. В. Сметаніна;
зав. лабораторією Ю. Г. Бойко

Актуальні проблеми протидії злочинності : матеріали XVIII студ.
А43 наук. конф. з кримінології (м. Харків, 28 листоп. 2018 р.) / за заг. ред.
А. П. Гетьмана і Б. М. Головкіна. – Харків : Право, 2018. – 196 с.

ISBN 978-966-937-540-7

ISBN 978-966-937-540-7

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2018
© Оформлення. Видавництво «Право», 2018